

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Светла Маринова Кънева,
преподавател в Юридически факултет на
Университета за национално и световно стопанство по
научната специалност „Теория на Държавата и правото. Политически и правни
учения“

Във връзка със заповед № 3203 от 28.11.2022г. на Заместник-ректора на Университета за национално и световно стопанство по научно-изследователската дейност и международните отношения съм включена в състава на научното жури за защита на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ на Радослав Георгиев Оведенски на тема „Същност на правната догма според Чистото учение за правото“ по професионално направление 3.6. „Право“, докторска програма „Теория на държавата и правото. Политически и правни учения“.

I. Кандидатът Радослав Оведенски е завършил специалност право със степен магистър в Югозападен университет „Неофит Рилски“ през 2013 година. Успешно полага практико-теоретичен изпит. От 2015г. е докторант в Катедра Публичноправни науки на Юридическия Факултет на Университета за национално и световно стопанство. Със заповед на Ректора на Университета за национално и световно стопанство No 3343/30.11.2021г. е отчислен с право на защита като задочен докторант по научната специалност „Теория на държавата и правото. Политически и правни учения“. Работи като младши експерт в областна администрация – Благоевград.

II. Представената тема “Същност на правната догма според Чистото учение за правото“ не е била обект на самостоятелно изследване и представлява научна новост в рамките на Общата теория на правото. Темата е много аспектна и интересна. Разгледаните въпроси са актуални, правилно зададени, вярно структурирани и аналитично обосновани. Задълбочено са изведени понятията, които изграждат съдържанието на темата за същността на правната догма според Чистото учение за правото. В този смисъл изследването отговаря на задачата която си поставя докторанта – *да се разкрие същността на правната догма според Чистото учение за правото, като най-важната част от нея е правната норма*. Постигната е целта на изследването е *да се интерпретира същността на правната догма, разбрана единствено като правните понятия*. По този начин направените изводи представляват систематична база върху правните понятия в една аналитична ситуация, също са предпоставка за развитие на отрасловите изследвания от същата предметна област.

Най-общо положителните страни на дисертационното изследване могат да се сведат до следното:

1) Правилно е зададена темата на изследването като част от предметния обсег на Общата теория на правото – да се разгледа обекта чрез понятието правна догма, *in concreto* се търси нейната същност според Чистото учение за правото. Изследването е съсредоточено в определяне на понятията правна догматика (глава втора) и правна догма (глава трета). Вярно и обосновано е твърдението на дисертацията, че правната норма е единственото основно понятие и разглежда правната догматика от позицията на Чистото учение за правото.

Предметът се свежда и разлага до правните понятия – основното правно понятие и общите правни понятия, както и специалните правни понятия. Те от своя страна са изключителен предмет на правната догматика. Следователно те са неизменна част от една обща теория на правната догматика. Тук е важното уточнение, че този аспект касае преди всичко теоретичното усвояване на практическите измерения на основното понятие на правната наука. С

изследването докторантът поставя обоснован акцент върху правните понятия в една аналитична ситуация. Тя е обусловена от логиката на нормите.

2) Адекватно е определен комплексния характер на основния проблем на дисертационния труд според Чистото учение за правото. Акцентът е поставен не върху която и да е теория за чистото право, но преди всичко върху достиженията на Виенската правна и теоретична школа. В тази връзка обосновано е анализиран проблема за систематизирането в правото. Като фундаментална дейност на правната наука тя се осъществява чрез дефиниции, юридически категории, правни понятия. Систематично и пълно е изведен и вторият въпрос за външният израз на правото, за неговата форма.

3) Прави впечатление логическата и научна последователност в обяснението и проследяването на същността на правните понятия в светлината на Чистото учение за правото; формулирането и обосноваването на правната норма, обосноваване на нормативното битие на правото като единствено. Адекватно и пълно основното понятие на дисертационния труд в рамките на обекта – Чистото учение за правото – понятието правната норма е означено като „формална определеност на правото“.

4) Дисертантът вярно анализира и обосновава един, фундаментален за изследването и като част от правната теория, въпрос за подходите и методите. Подходът, който конституира цялата изследователска логика на изследването е философският. Поддържаеме тезата на автора, че формата в която се реализира правото се изразява и познава чрез и във формата на нормативния подход, в същността на Чистото учение за правото. Обосновано е използването на метода на логицизма като теоретико-познавателна програма с оглед формулираната цел на дисертационния труд, който има теоретико-познавателен характер. Верни са доводите на дисертанта, че подходът на Чистото учение за правото не следва да бъде тъждествен или сближаван до подхода на правния формализъм. Адекватно са изведени методите на дедукция и индукция като форми на логическия метод.

В изследването е намерил приложение и историческия метод предвид проследяването на понятието правна догматика. Впоследствие методът на Чистото учение за правото е използван, за да се обоснове юридическия метод и

динамичната правна система. Обосновано и вярно с оглед правните понятия е използван нормативния метод, както е зададен от Чистото учение за правото. С оглед правните понятия и тяхното отнасяне към правните норми освен аналитиката е използван и критическия метод на Кант.

5) Палитрата от въпроси, които съпътстват изследването са разгледани аналитично и добросъвестно. Прави впечатление познаването и боравенето с понятията и тезите в тематичния обхват на общата теория на правото. Могат да се открият следните научни новости и приносни моменти на настоящото изследване.

Проследени са общо теоретичните постановки, относно същността на правната догма, интерпретирана според Чистото учение за правото. Анализът за същността на правната догма и правната догматика според Чистото учение за правото е позволило извеждането на дефиниция за правната догматика: съвкупността от сливането на познанието за правните понятия, представата за правото като система от правни норми и въпросите за обосноваването на юридическото решение.

Изведено е понятието за правна догма като последното правно определение, предпоставено от въпроса защо като разгръщане на същността като причина и начало на правния порядък, където може да познаем материята на правото и подлежащото, които предпоставят движението на правния ред към следващата степен. Направен е извода че това дефиниране на понятието „правна догма“ е възможно единствено чрез основното понятие „правна норма“, тъй като никое друго понятие не притежава качествата на основно правно понятие.

За пръв път се изследват правните понятия – основно, общи, специални. Изследването логично е силно повлияно от Чистото учение за правото.

На следващо място е формулирано и изведено понятието правен схематизъм като своеобразно доразвитие от определянето на правната норма като основна обяснителна схема (Келзен). Допълнено е че понятието е естествен отглас от влиянието на Немския идеализъм, Кант и Шопенхауер върху Келзен. В резултат правната схема взема под внимание както опита, така и надопитното – чистите същности.

В дисертационния труд е обосновано че правните понятия стоят върху правните норми. Този принос има своите основания преди всичко в Чистото учение за правото.

б) Положително впечатление прави боравенето с теоретичните фундаменти на правната наука. Кандидатът познава основните теории, подходи към правото, има добра академична подготовка, умение да аргументира и поддържа своята теза.

Разбира се, към труда могат да се отправят и критични бележки. Такива са някои неточности, като боравенето с понятието критичен метод вместо критически метод на Кант. Те обаче не омаловажават научната стойност на направените изводи за същността и белезите на правната догма според Чистото учение за правото и за правната догматика.

Заключение

Представеният за рецензиране дисертационен труд на тема „Същност на правната догма според Чистото учение за правото“ на Радослав Георгиев Оведенски, отчислен с право на защита, е разработен пълно, задълбочено и на необходимото научно равнище. Съдържа съответни приносни моменти. Давам своята положителна оценка и предлагам на уважаемото научно жури да присъди ОНС „доктор“ по научната специалност 05.05.01. Теория на държавата и правото. Политически и правни учения на Радослав Оведенски.

06 февруари 2023 г.

Подпис:

(доц. д-р Светла Кънева)